

SEZĂȚOAREA

Revistă pentru literatură și tradițiuni populare

DIRECTOR ARTUR GOROVEI

Redactor **M. Hupescu, H. Danilescu, M. Vasiliu.**

Anul III No. 2 și 3; Octombrie—Noembrie 1894

DIRECȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA ÎN FĂLTICENI

FĂLTICENI

Tipografia și Libraria M. Saidman

ABONAMENTUL 5 LEI PE AN.

A se adresa ori ce corespondență D-lui ARTUR
GOROVEI, în Falticeni.

C U P R I N S U L

Legende populare, Creașunea, Felurile de oameni Muerea, Pietrile, Omul, Munții, Furcile pământu- lui, Sfeti Spiridon și Muerea, Cum s-a iscat cur- via, Credințe despre țigani.	T. Bălășel
Conăcărie	I. Bordianu
Superstiții	I. N. Constantinescu, R. Marinescu, și P. Herescu.
Strigături din Ardeal	I. Moisilu
Omul fără noroc.	Nichita Spirlea
Doine populare din țara Oltului, în Transilvania Nichita Spirlea	Nichita Spirlea
Cîntece compuse de C. Teodorescu, V. Pienescu T. C. Ionescu, Gh Ghibănescu, M. Lupescu și Dobre Ștefănescu.	Dobre Ștefănescu.
Călare pe prăjina	Grigori Goilav.
De adus pe ibovnicul	Grigori Goilav
O samă de cuvinte	I. Teodorescu.
Bibliografie.	

LEGENDE POPULARE

CREAȚIUNEA

Întil și 'ntil, cind nu era pământu făcut, era numai stei dă apă și nu să vedea pământ pă nicăiri, doar numai apă și apă și 'ncolo nimic.

Dumnezău a chemat pă broască și i-a porincit să să ducă în fundu mărilor, să vază nu cumva o fi niscaiva pământ p'acolo, și să vie să-î spue. Broasca n'a avut încotro și s-a dat d'a scufundișu în adîncurile mărilor, și totinaî după multă vreme s-a întors îndărăt, aducînd oșir dă pământ în gură, spuînd lu Dumnezău că este mult pământ în fundu apelor.

Dumnezău a porincit atuncea apelor să să tragă în lături, ca să lase să iasă pământu d'ăsupra. Apele a ascultat dă porinea lu Dumnezău și s-a tras în lături, și pământu stă d'ăsupra până în ziua dă azi și tot așa o să stea pân' la *vremea d'apoi*. D'atunci Dumnezău a blagoslovit pă broască și al dă omoară broaștele, face un păcat mare, și la moartea lui va fi plin dă bube pă tot trupu, taman cum este broasca.

Urzîrea pământului a fost într'o *Marțî*, și d'aia e păcat

şi uu e bine să croeşti cămaşă, şubă, nădragi, izmene, să începi case noui, olate, şi tot felul de lucruri, că superi pă Dumnezău.

O altă legendă este şi aceasta :

Dumnezău cînd a făcut pămîntu, a scuipat în palmă, şi din scuipatu lu Dumnezău, s-a făcut pămîntu. Pămîntu stă în palma lu Dumnezău pînă în ziua de azi.

(Spuse de mătuşa Tudora I. Lazăroiu, din com. Bogdăneşti, Vileca).

MUNȚII

După ce a urzit Dumnezău pămîntu, i-a mai rămas o țirișoară pămînt şi nu ştia ce să mai facă cu el, nu ştia und' să-l mai pue. Atunci Dumnezău a trimes pă *albină* la *arici* să-l întrebe, să vază nu i-o tăia pă el capu, ce să facă cu pămîntu al d'ăi mai rămăsese ? Albina s-a dus şi l-a găsit într'un bordei şi l-a întrebat ; da ariciu a zis că nici el nu ştie. Da albina îl ştia că este şiret, şi în loc să plece, s-a pus pă coşu bordeiului să vază nu cumva o măi zice ceva ariciu.

Cînd a socotit ariciu că albina s-a dus dăparte, a început a vorbi singur : «Ce om şi Dumnezău ăsta, el măi puternic de cît mine, şi mă întreabă tot el pă mine un păcătos, ce să facă cu pămîntu al da l-a rămas, parcă el nu ştie să facă şi el *munți și dealuri* din el !»

Albini atîta l-a fost şi zbirn ! după coş drept la Dumnezău dă-i spusă ce a auzit de la arici.

Dumnezău, atîta a aşteptat, şi a făcut din tot pămîntu ce-l rămăsese tot munți şi dealuri. Şi pentru slujba d'o

făcuse, Dumnezeu a blagoslovit pământul să fie sfântă în lume și din singele ei să se arătăm o lume.

Și după aia l-a dat voe Dumnezeu să cee dă la el ce-o vrea, că el îi dă. Da albina, cu minte, cu minte, dar obraznică, zisă di-colo : «*să-m dai putere, ca p'âl dă l-oîn mușca cu, să moar.î*», da Dumnezeu, ca să-i tae nasu, îi răspunsă : «*ba măi bine să mori tu !*» Și albina d'atunci și până în ziua dă azi ea a rămas să fie pedepsită pentru c'a fost obraznică, și cind mușcă pământul cineva îl rămâne acul cu mâțele tiriș în carnea omului, și ea moare.

Și ariciu mic, mic, da infundat al cîoarelor, cît e dă ghemuit, da știe multe, bată-l pirdalnicu, da nu i le poate afla nimine că e sauchiū dă tot.

(Spusă de aceeaș persoană).

FURCILE PĂMÎNTULUI.

Pământul stă pământ pe șasă furci dă ceară. Iuda roade mereu la ele ca să se scufunde pământul și să se prăpădească lumea : dar cind isprăvește una dă ros, dă fuga la alta. și pân' s'o roază, a roasă crește la loc și așa el roade di colo până colo făr' dă nici un folos.

La Paști, cind vede ouă roșii la creștin, el și măi rău să prostește, își perde dă tot cumpătul.

(Spusă de unchoușul Matot Popa din com. Ștefanesti, Vilcoa.)

O altă legenda :

Pământul stă pe apă, și el are fața întinsă ca masa, și s-ar vedea dă la o margine până la alta, dacă n'ar fi

munți și dealurile. La *buricu pământului e sorbu mărilor*, care înghite toate apele din lume. Marginea pământului e departe tare, și nici un om n'a mers până acolo, doar Alisandru Machidon. Poalele pământului sînt repezi și drept în jos, și nici nu să poate uita cineva acolo.

[Spus de mătușă Maria T. Borea, din com. Bujoreni, Vilcea.]

PIETRILE.

După o legendă, pietrile sînt oile *Babi Dochier* cari au fost prefăcute toate de ger în stan de piatră. Și din oile alea s-a umplut lumea de pietri.

(O altă legendă asupra pietrilor nu este prin jud. Vilcea.)

Spusă de uncheșul Dușu Chivu, din com. Ștefanesti, Vilcea.)

OMUL.

a.

Omul este făcut din pământ, d'ala e așa de ticălos și subred. După ce a închipuit Dumnezeu om din pământ, l-a suflat în gură, și el numai de cit a înviat. Oamenii ai de demult a fost jidovi, adică niște oameni grozavi de mari: capu ca lirdău al de cinci vedre, ochii ca laerile, mințile ca pulineele, picioarele ca ulele, deștele ca mosoarele, unghile ca secerile, dinții din gură ca starăle plugului.

Al mai mare om din lume a fost Adam, omu al de l-a făcut Dumnezeu întâi și întâi. Capu lui irea grozavi de mare

şi nu putrăzise nici până cînd a venit Domnu Hristos pã lume. Un împărat văzînd capu lu moş Adam pã cîmp, s-a înfricoşat cînd l-a văzut aşa dă mare şi, ca să nu să înfricoşeze oastea, a pus o mie dă soldaşi să care pletri ca s'o copere. Şi atit a fost dă mare, că o mie dă oameni abia in trei zile a putut-o coperi. Oamenii aştia ai micş, cum sintem şi noi, sint işiţi in coa, in urma Domnului Hristos, că şi Domnul Hristos a fost tot jidov mare. Noi aştia d'acum sintem pã lingă jidovi ca nişte muşte mititele. Odată nişte oameni d'aştia arau cu plugu şi ei la cîmp. Vine la ei o fetiţă dă jidov ca dă zece, cinsprezece ani şi il ia in poa'ă pã ei, vr'o trei oameni cu plugu, şi cu vr'o şase bol cu tot, şi il duce in poală ca pã nişte şorecel la mumă-sa, şi zisa : «Ulche mamă ce găsi eũ colea : nişte muşte sgriaũ pãmintu». Da măsă zise : «duţ, mamă, acolo că aştia sint oamenii care arc să moştenească pãmintu d'acu inainte», şi l-a dus iar in poală, dă unde-l luase.

Dumnezău a prăpădit pã jidovi aştia că să făcuseră răi dă nu să măi înlegea cu ei dă loc. Întii ş'ntii l-a orbit pã toţi cu nişte muşte mărunţele care trag la ochi, şi ei după ce a rămas orbi, a murit toţi dă foame, că nu să măi putea arăni, şi aşa a scapat Dumnezău lumea dă spurcaşi aia dă jidovi, care erau mari da căleaũ dintr'un munte lu altu.

(Spus de matusă Maria C. Şineu, com. Stăneşti Vilcea).

b.

Jidovii i-a inchis Dumnezău intre nişte munţi mari dă unde număi pot işi dă loc, că ei ar prăpădi lumea număi in vr'o două-(trei zile, să măi poată işi). Da la vre-

mea d'apoi, Antihlrs are să-i scoată d'acolo. și cu ei are să prăpădească lumea.

(Spus de mătusa Tudora I. Lazaroiu. com. Bogdanuști. Vileca).

Notă. Poporul crede că noi nu ne tragem din jidovi; noi sîntem făcuți d'aldoilea, căci jidovi au fost o lege spurcată și noi sîntem lege curată. Poporul zice la cite-un om mai volnic: «*Asta e rupt din jidovi!*» ori: «*Asta e rămas din jidovi!*»

FELURILE DE OAMENI.

Întîi ci-că a fost jidovi, apai ce-va mîi mici a fost *uriași* cum dă pildă a fost «*Doicim*» și «*Arap buzal*» care mulți din ei aveau numai cite-un ochi în frunte. *Cătcăuni* a fost tot oameni mari, da a fost cu doauă capete, și ei mînceau oameni d'ai noștri, li prindeau în cite o casă mare unde le da dă mîncare numai simbure dă nucă cu piine și cu mîlai dospit (turtă făcută în tist) și să ingrășeau bleți romini dă să făceau tamân ca porci, și cînd să ingrășa lua unu cite unu din ei. și il băga în cuptoare arse, cu cămăși cu tot, doar le da brînci. *Cătcăuni* a fost ai mîi răi oameni după față dă pămînt.

A mîi fost și oameni *jumăta-dă om*, cu o mină, c'un picior, cu un ochi, cu o ureche, c'o *jumăta-dă gură*, c'o *jumăta-dă nas* (c'o nare), și cu toate jumătate.

Aștia a fost ai mîi proști și ai mîi slabi oameni după lume.

A mîi fost oameni cu *șapte picioare* și cu *șapte mîini*, da n'a fost putînd nimic, că să incurcâu singuri în atîtea picioare și atîtea mîini.

Acuma nu-măi sînt nici-un fel dă oameni opăciți pă pămînt, li s-a perdut ruda la toți, acuma nu măi sînt dă cit ruminî 1) d'al noștri și oameni sălbaticî care sînt tot ca noi, doar că sînt negri și flocoși.

Măi sînt pitici, oameni ca copilași dă mari, da sînt bătrini, cu mustăți și barbă și sînt grozav dă țapeni. trîntește p'ăl măi voinic om. Aia ci-că măi sînt și acu, și cite-un boer cumpără cite unu dă moadă.

Spus dă uncheașul Costache Sburlea, din comuna Zlătărei, Vileca.)

M U E R E A

Cînd a făcut Dumnezeu pă rumin, a făcut și pă *muere*, și ulte cum :

A făcut Dumnezeu doauă păpuși dă pămînt și a suflat în gură-le dă le-a înviat. Dumnezeu avea puse d'oparte o furcă dă tors și cu fusu ei, și un cîumag, și Dumnezeu a zis: muerea să-ș ia furca cu fusu, și omu să-ș ia cîumagu. Atuncea s-a ales: omu s-a dus la cîumag și muerea la furcă. Ei măi mult să jucau cu furca și cu cîumagu, da dă lucrat nu lucrau măi nimic, că ei erau înbrăcați în unghie peste tot trupu, dă nu-l iazhea geru. și mînceau poame dup' în pometurî și dă unde luau, creștea altu la loc dăloc și așa că număi scădea dăloc.

Da muerea ca muerea, ea tot seacă la minte și la noroc, într'o zi durmea bărbat-so și vine dracu la ea și-l zice: „Ia fă mere din pomu ăla care v-a zis Dumnezeu să nu mînceți, și mîncă, că sînt niște mere grozav dă hune.” Muerea l-a ascultat, a luat și a mîncat, da dracu dicolo:

1) Sub numele de rumin, poporul înțelege pe toți oamenii albi.

«stoarce, fă, must pă git și bărbat-to.» Ea proastă și blestemată. a stors și bărbat-so pă git. Da el odată a simțit și a pus mina în beregală și a strâns cit a putut, ca să nu să ducă mustul pă git, și d'atunci rumînu are *nodu ala în git* și muerile nu-l aū. Dumnezeu cînd i-a văzut că i-a calcat porunca, i-a luat la plesnete dă bici și i-a blestemat pă rumîn să să arănească cu sapa și pă muere, cu furca să să arănească : și pomii unii s-a uscat, alți a rămas sterpi, și grădina aia s-a părăsit, și d'atunci e rău dă rumîn pînă în ziua dă azi, număi din pricina mueri. Și muerea d'aia e blestemată să n'aibă crucea 'ntreagă, crucea ei e număi cu trei cornuri, și ai văzut că și cununia mueri are trei cornuri și a bărbatului patru, cruce întreagă, și din muere nici popă nu să face, nici barim în altari n'are voe să intre. Ea e mai păcătoasă ca rumînu, or pă unde o fi ea. Și apăi și făptura mueri e mai în chipu dracului, că, ia să rămie o muere în pelea goală, că să sparie și fugă și dracu dă ea, ales cînd sint fleicile a-lea dă țite cit toate zilele 'n pept, Doamne, Doamne !

Și mintea mueri e măt proastă d'o sută dă ori ca a bărbatului : ea are mintea copiilor, și d'aia e și vorba cîntecului, că muerea e

Poale lungi și minte scurtă

Muere ne pricepută !

Ea n'are nici un curaj, da dă drăcoveni întrece și pă dracu. Nu vezi cîte descintece, cîte fermece dă încheagă apele dă s'o fi minunînd și draci, tot muerea le face. Și n'a mințit seracu al d'a zis că : «muerea a albit și pă dracu» și zău, așa e ! Ba, Doamne păzăște, d'o fi cum să povestește din bătrîni, apăi noi zicem că ședem cu muere

în casă. şi noi mulţi om fi şăzînd cu gol dracu ; şi ulche ce să spune :

SFETE SPIRIDON ŞI MUEREA.

Sfete Spiridon, făcătoru dă minuni, cică umbla cu sfete Petre p'o cale. Da sfete Spiridon să abātu într'o leasă dă mărăcinii şi dete peste dracu călare pă muere. Sfete Spiridon, dă mare ciudă, scoase sabia şi le reteză capu la amîndoi. şi plecă lăsîndu-i cărăbanişi. Să dusă sfete Spiridon, ajunsă pă sfete Petre şi-I spusă tărăşenia.

Da sfete Petre, li fu milă şi 'zisă : *«Rău făcuş, sfete Spiridoane, şi poate să să minic cum-va Dumnezău pă noi, ar fi bine să te 'ntorci să le puî capetele la loc; roagă-te la Dumnezău, şî cum eşti făcător dă minuni, o să învieze.»* Sfete Spiridon s-a întors iule în dărâi, şi dă dăgrabi a greşit capitile, a pus capu dracu uî la muere şî p'al mucri la trupu dracului, şi I-a înviat aşa ; şi d'atunci toate muerile cîte să trag din blestemata aia dă muere, sint cu cap dă drac. da nu să cunosc din alelalte. Şi ce crezi, că muerile ălea lepădate dă suflet, care scoate pă dracu, care fac vrăji dă învrăbjesc oamenilor, face dă sparge casele ruminilor, îşi omoară copiii, beaŭ burueni să nu mai facă copii şi cîte feluri dă lucruri nelegiuite, ce crezi că alea sint curate ? Nu te mai gîndi că alea au ceva şi din partea diavolească.

(Spus de Nistor Dinicu, com. Stăneşti, Vilean.)

CUM S'A ISCAT CURVIA ?

Moş Adam ci-că a avut mări multe fete dă cit băeţi, cu una. Băeţi a luat toţi cîte uua, şi a mări rămas una stin-gheră. Ea s-a dus şi s-a plins la ta-so şi i-a zis că *«ea ce să facă?»* -

Moş Adam i-a zis : *«şi tu di colo pînă colo, pîntre ălelalte»*. Şi d'atunci ea umbla ca fleoarţa, fără capătii di colo pînă colo, taman ca curvele din ziua dă azi. Şi după ea s-a luat multe, pînă s-a umplut lumea dă curviş-tine.

După cită-va vreme, surorile ei n'a mări suferit-o, şi a luat-o la goană dintre ele. Ea atunci s-a dus la marginea mărilor, ş-a făcut un bordei acolo şi să *ţinea cu un fara-on* ¹⁾ care işă in toate nopţile la ea. Ea ţindu-să cu fă-raonul, a făcut mulţi copii tot negri şi uriţi in chipu dra-cului, din care să trag *ţigani* din ziua dă azi.

(Spus de mîtuşa Tudora I. Lăzăroiu, din com. Bogdăneşti, Vilcea).

CREDINŢE DESPRE ŢIGANI.

O altă legendă despre *Ţigani* este şi aceasta :

Un rumîn, mări dă multă vreme, să imbătase şi adur-mise beat in marginea drumului. Cum să întîmplă, trece tomnaî un ficior d'ăi lui p'a-colo. Cum îl vede beat şi dăs-poiat lingă drum, incede să să riză dă el, ia o cogemite baligă dă vacă, şi-l minjeşte bine frumos pă ta-so cu ba-lega. Apăi el să pitulă intr'o tufă aproape, ca să să riză pă'nfundate cînd o trece cineva p'acolo, şi l-o vedea aşa

1) Faraonul e sinonim cu dracul, in ochii poporului.

blescăit cu balegă. Trece unu p'acolo, om cum să cade, și cînd văzu pă bîetu om așa bajocorit, să dusă la el, il deșteptă bine frumos, il spălă și-l îmbracă, ca să nu măi riză lumea dă el. Cum face, cum drege, că vede și pă fiu-său pitulat în tufă, și-l spune ta-so, ce i-a lucrat. Ta-so atunci a început să-l blasteme: să să aleagă prafu și pulberea dă el, să fie de ris lumi, cum l-a făcut pă el, să fie negru ca un arap în lume, cum l-a mînjil pă el cu baligă. Și taman așa e și țiganu, risu și batjocura lumi, și negru ca un arap, paică ar fi mînjil cu cărbuni și cu baligă. El în lumea asta a făcut numai blestemății. Jidoviî l-a pus să facă cuele cu care a pironit pă Domnu Hristos, și el ca un ticălos ce e, a făcut măi multe cu unu. Și atunci l-a blestemat și Dumnezeu: cu draci, în iad cu tartoru să fie în veci, și pă lumea asta și p'allaltă să-l arză para focului în cușnițe și în iad.

Țiganu e frate cu dracu, d'aia e așa tare la frig, nu-l pîrlește focu, nu-i e urit, etc. Pă ce pune mina țiganu, să spurecă, și trebuie să lapezi lucru ala dac'o fi lucru dă mîncare: dac'o fi vr'un vas ori alt-ceva și vrei să fie curat, să-l izmuești cu iazmă dela Bobotează. Cu țiganu nu e pomana, da îi dai că n'ai ce dracu te face, că cere al dracului. d'aia a rămas și vorba că «ce: țigănește», «ce: ca la ușa cortului».—Ingeru p'âl să cade beleaua să fie lovarăș țiganului de la botez, șade dăparte dă țigan 40 dă pași, că pute al năibi țiganu, și cică p'înge mereu bîetul inger dă beleaua care a căzut peste capu lui. Cînd moare țiganu, Dumnezeu îi ia miru al mare și botezu, și-l bagă d'adreptu în iad.

Din țigan nu să face popă, nijdăcum, doar numai, cînd

Ia cine-va 9 peci după el. Ba cică e rău să fi naș țiganului, că dacă o muri țiganu înainte, ciud ai muri și tu, el îți iasă înăinte, te trage la Iad să te cinstească, s'agață dă tine și nu te lasă 'n pace, și de n'ar fi ingeru tău mai tare, te-ar birui-și te-ar trage la Iad.

Cu țiganu nu e nici-un păcat, poți să-I faci ce-I vrea. Toți țigani din lume mă fac cît un creștin al lu Dumnezeu.

[Spus de unchiușul Matei Popa com. Ștefănești, Vilcea].

Notă. Țiganii sînt de mai multe feluri: «*țigani de șatră*» sau «*țigani rumînești*», sînt foști robi; „*Ursarii*» sau țiganii cari umblă cu corturile și lucrează fierul și «*joacă ursul*»; «*Zavragii*» țiganii căldurarii, cari au și lipare de bani, sînt țiganii cei mai bogați, «*zavragioaicele*» sînt cărturărese vestite, de se zice că ghicesc totul pînă și numele; ele își au coadele împletite cu bani de argint; ci-că mai înainte au fost și alt soi de țigani «*nătoși*» sau lăceți» cari au fost cei mai răi țigani, omorați, furați totul, și umblau mai mult dăspolați toți cu rișchitoare 'n mîini. Iarna umblau cu cîoburi cu foc în mîini și tot dăspolați.

Cînd cine-va vrea să batjocorească vr'un țigan, îl zice vorbe de acestea: „*Faraoane!*», „*cioară!*», «*cioroșule*», «*harapule!*», «*înlăctunatul!*» «*spurcăctunco!*», «*diavole!*» „*încornuratule!*», «*dihanio!*», «*îngrozniatul!*», «*pingareo!*», «*împelițatul!*» Cioar r r r r r r ! » «Garr r r r r r r ! » «Crau u u u u u ! » «Hea a a a a !....»

Iar pînă la nunți, cumetrii, refenele, cîte unu mai «*bun dă litii*» pune pînă lăutarii (care este țigan) să cînte din diblă iar el cîntă «*cîntecu țiganului*» :

Pleacă țiganu la moară,
C'o căruță ș'o iepșoară.
Da iepșoara vezi cam chioară !

Bonc, țigane, bonc,
Lua-te-ar dracu mort
Cu diplă cu tot !....

Pleacă țiganu la moară,
C'o ploșchiță sui țioară
Cu apșoară dă la moara,
Și pișat dă iapă chioară !

Bonc, țigane, bonc,
Lua-te-ar dracu mort,
Cu cobză cu tot !....

Pleacă țiganu la moară,
În mină c'o dolnicioară,
Cu pișat dă iapă chioară !

Bonc, țigane, bonc,
Lua-te-ar dracu mort
Cu cobză cu tot !....

Să cinstea cîoară, cu cîoară
Cu apșoară dă la moară.
Și pișat dă iapă chioară !

Bonc, țigane, bonc,
Lua-te-ar dracu mort
Cu dara cu tot !....

Pleacă țiganu la moară,
Să-m facă d'o colivioară,
Colivioară di păsat

Că ta-so a răposat.

Bonc, țigane, bonc.
Lua-te-ar dracu mort
Cu dobă cu tot ! ...

Pleacă țiganu'n sal,
La părintele proțap.

— Bună ziua părințele!

— Lua-te-ar dracu mai țigane!

- Bonc, țigane, bonc
 Lua-te-ar dracu mort,
 Cu nădragi cu tot !....

— Să-m fie cu ertăciune,
 C'o să-ți fac d'o rugăciune :
 Să-ți daŭ părințele un ort
 Să-mi cetești pă tata mort.

Bonc, țigane, bonc,
 Lua-te-ar dracu mort,
 Cu opinci cu tot !...

- — Ba să-m dai un leŭ ș'un zlot
 Să-ț cetesc mortu dă tot.

— Ba l-o lua dracu și mort
 Nu făcea un leŭ ș'un zlot
 Cind irea el viu, da mort?!..

Bonc, țigane, bonc
 Lua-te-ar dracu mort
 Cu chimir cu tot !

Ș'o tuli țiganu afară
 Cu căciula subțioară
 Turtită, făcută pană !

Bonc, țigane, bonc
 Lua-te-ar dracu mort
 Cu urechi cu tot !

În vale țigane, 'n vale
 C'a murit o iapă mare,
 Ocaua patru părăle

Să faci lu tat-to pomauă !

Bonc, țigane, bonc
 Lua-te-ar dracu mort
 Cu gură cu tot !....

Trage-i cioară dîn vioară
 Că te daŭ pă Olt la vale !

Bonc, țigane, bonc,
 Lua-te-ar dracu mort
 Cu limbă cu tot !

Țiganu are plezi bune, fir'ar orb ; cînd te-l întîlni cu el în drum îți merge bine, ți să împlinește gîndu-și voia, și faci calea cu folos. — Țiganu dă cînd ș-a mîncat biserica, ș-a mîncat și norocu.

Ei a avut biserică dă zid d'întîi, și rumînii dă caș, și țiganii a rimnit la biserică rumînilor și le-a zis să șchimbbe, și a și șchimbbat, și țiganii s-a și apucat o țiră cîte o țiră să mănince din ea, pînă a isprăvit-o de tot.

Biserica irea peste tot dă caș, ușile d'afar și ale împărătești irea dă slănină dă porc și lacătul dă purcel fript.

Și d'atunci dă cînd ș-a mîncat biserica, Dumnezău să nu mai auză dă țigani.

(Spus dă Tinca Ș. D. Stolea, din com. Ștofănești, Vilcea)

T. Bălășel

(ca urmas)

CONĂCĂRIE

Buna zina, buna zina
 Horă frumoasă, boeri D-voastră,
 Boeri de vestire, de la cinstita împărăție,
 Ascultați cuvinte de bucurie
 De la a noastră cinstită împărăție;
 Că al nostru tinăr imparat
 De cînd Domnia-lui s-a rădicat

Și a eșit la vinat
 În cîmpii cu florile,
 În țarinile cu grîile,
 În văile cu isvoarele,
 În codrii cu verdețile,
 În munții cu măgurile,
 Unde locuiesc fearele;

Și nici prea mult loc n'a umblat
 Și preste urmă de feară a dat,
 De a nostru cinstit imparat
 Singur s'a merat
 De urma ce a aflat;
 Și chemă pe toți sfetnicii și filozofii;
 Sfetnicii sfătuan,
 Filozofii giceau,
 Oastea sta pe loc și privea.
 Sfetnicul întâi zise
 Că-i de urmă de căprioară
 Ca să fie cu a nostru imparat
 De bună soțioară;
 Iar sfetnicul al doilea zise
 Că-i urmă de zână
 Ca să fie cu a nostru imparat
 Dea pururi dinapreună.
 Sfetnicul al III-le zise
 Că-i urmă de stea
 Ca să vie cinstitul imparat
 La dinsa s'o ca;

Iară al nostru tinăr imparat
 De acest sfat dacă a aflat
 Că este foarte cu adevărat,
 Pe cal a încălicat,
 În scări de argint s'a rădicet
 Peste oaste au căutat,
 Și din oaste ni-a-ales pe noi
 Acești doi voinici

Cu caii sumeți,
 Din gură îndrăsneți;
 Cu caii fugari,
 Din gură vorbări;
 Cu caii herbanți,
 Din gura învățați;

Și ni ați zis așa:
 Voinicilor să mergeți pe această urmă
 Ca să ne fie nouă de ishindă,
 Din sat în sat,
 Din conac în conac.
 Iar noi ne-am luat amîndoi
 Tot gomonînd și vorbind
 Și vîl mari și adînci trecînd,
 Pe crugu cerului,
 Pe ramurile stelelor,
 Pe lumina soarelui,
 Pe fața pămîntului.
 Și noi de unde am încălicat
 Aturea n'am mai descălicat
 Pînă unde am găsit
 Această horă frumoasă.
 Jucînd ca cucoanele cu coront în cap.
 Și bătrînii ședeau
 Ca boerii și priveau:
 Și acolo de ce ne-ați întrebat
 Sama de călări ni-am dat:
 Și tot pe urma stelei ne-am luat:
 Steaua mergea, noi încă mergeam.

Cînd ajunserăm la această casă
 Văzurăm steaua că ni se lasă;
 Ne abăturăm și noi la această casă
 Cu veselie mindră și frumoasă.
 Sfetnicul de casă, cu bun răspuns ne casă
 Ca să ne dăm cărțile
 Și să ne spunem poroncile.

Macar că cărțile le vom da
 Și poroncile le vom arata,
 Ca să știți D-voastră cu adevărat
 Ce au poroncile al nostru tinăr imparat.

Aveți D-stră a vă găti
 De conac, buți de vin,
 Balerei de rachiu
 Cu colaci de grîu,
 Cirezi de fin,
 Grajduri de cai mulți,
 Gazde de voinici,
 Mincări bune, grase,
 Copile frumoase,
 Și o cinstită împărăteasă
 La al nostru tinăr imparat
 Să se potrivească.

Iar D-voastră nu vă țineți cu banat
 Că al nostru cinstit imparat
 Pe aicea a mai umblat
 Și bine sama locului a luat
 Pe unde înflorească florile,
 Și răsărar garofele;
 Și-a văzut floare foarte frumoasă,
 Înflorind și ne-rodind;
 S'a scotit s'o răsădească,
 În grădina împărătească
 Ca frumos să îi florească
 Și să trăiască,
 Ca toată lumea să le fericească
 Că a aflat o floare

Foarte frumoasă din rață
 Ca să fie cu al nostru imparat
 De bun tratat.
 Iară al nostru imparat
 Dacă au găsit.
 De sine s'a socotit,
 Cu sfetnicul s'a sfătuit
 Ca s'o mule preste munți
 La a D-sale curți;
 Ca s-o mule preste platuri,
 La a D-sale salaturi,
 Ca să inflorească.
 Cu drag să rodească,

Părinților să mulțamească,
 Pe nănași să cinstească.

Că cinstea și mulțumite,
 Și lui D-zeu i-i dragă.
 Iară noi acești doi vecini
 Ce-am venit la D-voastră,
 Să ne pregătiți un colac
 Mare de grâu de vară,
 Cu sita silit
 Și cu zăhar indulcit.

Și noi acest colac de vom lua
 Pe cal vom încălica
 Și 'napoi ne vom înturna,
 Spre al nostru tinăr imparat,
 Ce vine din cea sat;

Cu veste bună îl vom întâmpina.

De cât numai ceas bun
 Să trimeată Dumnezeu,
 Iar D-voastre boeri mari,
 Cinstiți gospodari,
 Cinstită mireasă
 Și horă frumoasă,

Mai ramii de acum sănătoasă.

Culeasă de *I. Bordinu.*

(Din satul Crivești, jud. Roman)

Superstiții

268. Gunoțul nu e bine să-l dai afară din casă după apusul soarelui, căci produce pagube.

269. Rachiul vărsat din nebăgare de samă, însemnează pagube.

270. Unt-de-lemn vărsat din nebăgare de seamă, însemnează pagubă; dar ca să nu producă, trebuie să-l presari cu sare.

271. În Filipi să nu dai împrumut sau cenușa afară, că-ți mănincă lupii vitele.

272. Când te încălzi în pat, îți mănincă lupii rămători.

273. Malaiu să nu dai împrumut, căci ai pagube.

274. Sita să nu lași să doarmă prin sat.

275. Icoana când s-a ciocni cu peretele, nu este semn bun.

276. Masa când va trăsni, trebuie sfărămată sau arsă, căci produce pagube.

277. Dacă în ziua de Măcinici va bate vântul sau va fi liniște, aceeași vreme va fi 40 de zile în urmă.

278. În ziua de Măcinici (! Martie) femeile incongiur casele cu cenușă, ca să nu poată intra șerpele în casă.

279. Tot în această zi, toate gunoile se ard ca să vie primă-vara mai curînd.

280. La brad, mirile cu mireasă să nu se întâlnească, căci unul din doi moare.

281. Mireasă cu mireasa la cununie să nu se întâlnească, că una din două moare.

282. Cap de mort de vei vedea, să nu-l omori, căci el duce apă morților. (Cap de mort, fluture).

283. Rudele nu e bine să se-ie, căci moare de rudă rea.

284. Copilul, care de mic e deșteptat, va muri.

285. Când îți fură sarca de la oi sau vaci, ele vor muri.

286. Calul când își va privi trupul, va muri.

287. În ziua de Măciniei se dă cu mațul în pământ ca să iasă căldura.

288. Când primul copil moare, mama să nu meargă după el la biserică, căci îl moare și cei-lalți.

289. Dacă visezi vr'un mort din rudele tale, unul din casă va muri.

290. Dacă visezi pe unul din necamuri mort, să-l dai de pomană, căci nu-l mai visezi.

291. Dacă unui barbat îi mor 3 femei, să nu se mai însoare, căci a patra îl îngroapă și pe el.

292. Sufletul omului mort șede patru-zece de zile în streșina casei.

293. La mort se leagă o pară la degetul mijlociū, ca să albă cu ce plăți cele nouă vămī.

294. Copiii cari mor neboțeați, se fac zvircolaci.

295. Să dai rogojină de pomană, ca să ai cu ce-ți face adăpost, când o fi vremea rea.

296. Dacă pe lumea aceasta nu dai luminare de pomană, n'ai lumină pe lumea cea-laltă.

297. Cine face puț pe lumea asta, are apă pe lumea cea-laltă.

298. Dacă nu faci pomană pe lumea asta, n'ai ce mânca pe lumea cea-laltă.

299. Rață să nu pui pomană, căci nu mănucă morții.

300. Când doi frați sînt lunatici și unul moare, îl pune pe cel rămas în feare cu cel mort, pentru ca și el să nu moară.

301. Să dă de pomană un porc, caruia îi aprinde două luminări la urechi și se udă copitele cu apă, căci dacă nu

are apă pe lumea cea-laltă, rimătorul rimă și îi va găsi apă.

302. Când fundul caldărei lasă scinteii, ploae va fi.

303. Când va urla cînele, unul din casă va muri.

304. Când soarele la sfințit se uită în dărăt, vremea va fi bună.

305. Când sfîrșitul soarelui se face în nori, vremea se va strica.

306. Când bufnița prin luna februar va cînta, e semn de primăvară timpurie.

307. Când bei primul pahar, trebuie să verși jos puțin, ca să bee morții,

308. Când pisica se linge, înseamnă moînă.

309. Dacă în ziua de Bobotează va bate crivățul, vor fi roade la bucate.

310. Când te mănîncă urechile, va ploua.

311. Când te pișcă șoarecele în casă, înseamnă că de cel din casă ești furat.

312. Când peste omul mort va sări pisica, se face strigoii.

313. Dacă, din întîmplare, ei cămașa saū izmenele pe dos, vremea se strică.

314. În ziua de paște se nu mănînci nici un fel de bucate, afară de pește. ca să nu ai nevole la vite.

315. Când fulgeră să nu stai lîngă cîne saū pisică, căci te va trăsni.

316. Când vezi barză întăi pe sus, tot anul vei fi sănătos, iar cînd o vei vedea pe jos, tot anul vei fi bolnav.

317. Flutur galben dacă vei vedea întăi primă-vara, tot anul vei fi bolnav și galben la față.

318. Flutur alb cînd vei vedea întăi, vei fi sănătos întregul an.

319. Cine aude cucul întăi cîntînd, și va număra de cîte ori cîntă, atîția ani va trăi.

320. Cînd vezi cocoare întai, să le numeri cîte sint, că atîtea chile de griu ai să faci în acel an.

321. Puii de barză nu pot sbura pînă nu minîncă coajă de pepene.

322. Cînd bucătura dusă aproape de gură va cădea, e semn că aceluia la care te gîndești, îi este foame.

323. Cînd din nebăgare de samă vei vărsa un pahar cu vin, sau cercurile vre unui butoiu vor plesni, bucurie și cîștig însemnează.

324. Cînd sfințește soarele, să nu mîninci, că faci caș la gură.

325. Cînd soarele este aproape de sfințit, trebuie să stai pînă sfințește și apoi să începi lucrul.

326. Noaptea pe întuneric, să nu te uiți îndărăt, căci vei rămîne cu gîtul strîmb.

327. Cînd palma dreaptă te va minca, dai bani; iar cea stîngă de te va minca, eî bani.

328. Cine în ziua de Bobotează va intra în apă, scapă de riguri.

329. De friguri ca să scapi, tac unghiile, bagă-le într'un ou și le îngroapă la răspintie.

330. Foarfecije să nu le bagi în gură, căci faci limbar.

331. Părul cînd îl tunzi, să-l măturî.

332. Cînd calul trage pe nas, verme însemnează.

333. Dacă ești bo'nav de orî ce boaiă. În noaptea de St. Gheorghe, și înainte răsăririi soarelui, de te vei tăvăli prin rouă, vei scap.

Culese din Ciulnița, județul Ialomița.

I. N. Constantinescu

334. Ceî ce se laū tot într'o lăutoare, se vād pe lumea cea-laltă.

335. Cînd a murit un membru din familie, ca să-l uiți

îndată, să te uiți prin sită în spre mormîntul mortului; sau, pe timpul înmormîntării mortului, să-ți azvîrle cineva țărna de la mormînt pe spate, că iar îl uiți de graba.

336. Dacă ți-a murit vr'un copil și n'ai apucat a duce colacii cumătrului, să-ți duci cînd vei face praznic de 40 zile, căci alt-fel sufletul copilului (mort) va fi ținut la opreală.

337. Să ei sama cînd fierbi laptele, să nu dea în foc, că crapă țîțele vacii.

338. Cînd îți fură cioara rășuștele, pune un bolohan în cuptor, că nu le mai fură.

339. Să nu miroși flori de pe mormînturi, că nu-ți mai miroase nimic.

340. Cine își coasă straful pe dînsul, să ție un paîu în gură, căci alt-fel uită îndată.

341. Din *Joi-mari* (joia de 'nainte Paștelui) și pînă la Ispas (*Inalțarea Domnului*) nu se toarce, coase, fierbe cămeși, etc. joile. că bate peatră, ori se 'ntorn ploile și se face secetă.

442. Cînd mîncîci cu lingura din strachină, nu o pune rezemată pe strachină, căci se urcă calicia în strachină și mîncînd-o, nu mai poți scăpa de dînsa.

343. Să nu bați merele pînă în ziua de Sf. Ilie (20 Iuli) ori să le arunci în sus, că bate peatra.

344. Femeile cari au copii morți, nu mîncă mere pînă în ziua de Sf. Ilie. căci se crede că Sf. Ilie care are un măr încarcat cu mere pe lumea cea-laltă, la ziua lui, dă la toți copii mere; iar acelor, ai căror părinți n'au ținut, le zice: «Vouă nu vă dau, că mamele sau părinții voștri au porcit.». În ziua de sf. Ilie, femeile întăiu dau mere de pomană și apoi mîncă și ele.

345. Ciuchii de păr de la ceafa copilului, cari se formează pentru că stă mult culcat pe spate, nu e bine să-ți tae măsă

căci îi arde casa copilului cînd va fi gospodar: ci să se ducă cu el la nănaşă-sa să-î o taie.

316. Cînd te scutură de friguri, dacă vrei să te lase îndată, să-ţi toarne o cofă cu apă pe cap. o femeie, care a fost furată de bărbatu său: da să se păzească să n'o vezi, căci se duc frigurile pe dinosa.

Culese de R. Marinescu

347. La ridicarea argelei (acoperişului) unei case, se leagă pe vîrf un şumueag de pae, de fin, sau un tirş (brădişor) ca să nu se apropie relele de ea.

348. In spre Joi-mari se dă foc la gunoae, şi se pune pe un scaun o cofă cu apa şi o litră, pentru ca sufletele morţilor să se încălzească şi să bea apă.

349. In spre ziua de Sf. Gheorghe, să pune in stîlpii porţii răchită in brazde, ca să se prindă bucatele (recolta) ca rachita.

350. In *Ziua-crucei*, se stringe fel-de-fel de buruene, şi poame, pentru leacul ori-cărei boale.

351. In ajunurile Crăciunului şi Bobotezei, dis-de-dimineaţă, femeile string cenuşa din vatră pînă a nu mînca nimic, şi gunoiul de prin casă, şi primăvara, cînd fac straturile, presură cenuşă amestecată cu gunoiu, zicînd: «Cum n'am mincat eu dimineţile agiuurilor, așa să nu mînince nici o lighioae roadele.

352. Cînd vine o greime mare şi are să bată zloata, se înfinge toporul in pămînt.

353. Cînd tună întai primăvara, se dă uşurel in cap cu un fer, ca să fie tare in cursul anului, ca ferul.

354. Cînd fulgeră, se face cruce ca dracu să fugă de linga noi şi nu trăsueşte de vit acolo unde se ascunde.

355. In zilele circovilor nu se face nici o treabă, că mînincă lupii porcii.

356. Vinerea nu se mătură prin casă, nici nu se dă gunoiful afară, că mininecă uliul găinele; tot pentru aceasta nu se dă cu mătura pe vatră.

357. Când cui-va i se fură iască, îl mănincă dihăniile vitele.

358. Când se aprinde funir, de la gura cuptiorului, are să vremușcă. —

359. Unde e mort în casa, nu se dă bună-vremea, nici nu se face nimic, că amorjăsc minurile.

360. Mercurea și Vinerea nu se iaū oule din culbar, că se fac picingini pe obraz.

361. La agiunurile Bobotezii și Crăciunului se pune cîteva grăunțe de popușoi sub așternutul și în locul unde are să șadă popa, ca să șadă cloștele vara; dacă popa nu șede, cînd ese, pe furiș îl petrece cu cociorva și se pune femeea de casă în acel loc.

362. Când se învălește pinză pe sul, se inoadă o pana de găină, ca pinza să meargă așa de ușor în stative, ca pana.

363. Se pune o roată veche pe vârful casei ca să nu plară porcii de brîncă.

364. La *Alexii*, cînd pomenește cine-va de șârpe, îl mușcă vara.

(Din Găinoștii județului Suceava)

Culese de P. Herescu

Strigături din Ardeal

1. Auzit-am. mîndră, eū,
Că mineta-i pare riū,
De iubitu tău și meū;
Da spune, mîndră, mineta
Să ingrădească grădina,

Și cu flori albe de spin,
 Ca noi să nu ne 'ntîlnim,
 Fără simbătă odată,
 Duminica ziua toată,
 Duminica și 'n sărbători,
 Și sara prin șezători.

2. Cătuni-ŭ-aș cătuni,
 Numa pușca de n'ar fi ;
 Că pușcă-l grea și oșaloasă,
 Rău îmi mîncă-a mele oasă.
 Pușca și oșelele,
 Rău îmi mîncă șelele ;
 De pușcă și de ciacău ¹⁾
 Rău mă doare capul meu.

3. Bărbînocu din pădure,
 Mîncă-v 'ar morșii smulture,
 Va țineți imhojorate,
 Vîrvu cozii ceafa bate.
 Ba frunză verde lemn cînesc.
 Ba-s rumenite de sclipesc.

4. Pînă 'n culu, pînă sub culu,
 Fost-am și eŭ a oarecuî,
 D 'amu nu-s a nîmăruî.
 De m-aș ști purta frumos,
 Iar aș fi d 'acui am fost,
 De m-aș ști purta cu bine,
 Iar aș fi a oarei-cine.

5. Ha! mîndră la făgădău,
 Să-ți arăt năravu meu.
 Că cîte zile-s într'un an,
 Atîtea năravuri am.

1. Ciacău, căciula de paraulă la soldașii austrieci.

6. Luați sama feciorî bine,
 Unde-ți mere a peți.
 Unde-a fi ruda 'ncărcată,
 Ia-o că-î harnică lală,
 Unde-a fi ruda cam goală,
 Las-o la măsă să moară.

7. Trei garduri și trei grădini,
 Pină la mindra 'n vecinî,
 Cine-o zis că m-o văzut,
 Nu mai calce ploă-n Prut,
 Iarbă verde pe pămînt,
 Nice verde, nici uscată,
 Numai caice nici odată.

8. De la noi a treia casă,
 Bate-și popa preuteasa.
 Nu o bate cum se bate,
 Far 'cu zhice încordate,
 Și cu zbice de mătasă,
 Impletite 'n trei și șasă.

9. Bine-mi place d'a juca,
 Cu nevasta d'altula.
 Cum să ultă pe sub clop,
 Să vadă cum i o joc,
 Pe sub clop da pe sub gene.
 Bate-l Doamne, rău și o teme,
 Da de mine nu și-o teamă,
 Frigă-și-o, și-o făcă zamă,
 Și o bată 'ntr'un huclan ¹⁾,
 Și o trimată pe la neam,
 Și o bată 'ntro bîrbință,
 Și o trimată de sâmință.

10. Ochișori ochiți, ochiți,

1). Huclan. butola.

Luafți sama ce iubiți,
Să nu ziceți minii -alaltă
Că nu v'ați fost de olaltă.

11. Cîntă cucu 'n grădinit,
Cu mindra ne-am despărțit.
Merla cîntă'n vers subțire,
Pentru-a noastră despărțire,
Despărțire cu necaz,
Și cu lacrimi pe obraz.
Șad cu cotele pe masă,
Și Implu blide și vasă,
Pe obrazuri pe amîndoauă
Merg lacrimile păraună.

12. Ești mîndruță pîn la poartă.
Să vezi dorul cum mă poartă.
Mă poartă din loc in loc,
Ca pe un om fără de noroc.
Mă poartă din țară 'n țară,
Ca pe-un om fără de licmeală.

13. Vai de mine și de eu.
Azi mi-l bine, mină mi-l rău.
Cine m'aude cîntînd
Gîndește c'am băut vin,
Da eu n'am băut nimică,
Fără o cupă de holircă,
Și nimica n'am mîncat,
Fără un pulu fript, pipărat.

14. Cite fete-s cu cojoc,
Toate așteaptă să le joc,
De jucat juca-le-oiu,
Și aici lasa-le-oiu.
Iară cite-s cu peptari,
Toate așteaptă gazde mari.

Da le-om da după jandari,
Că acela-s domni mai mari.

15. Sub potcoava cismii mele,
Zace dracu şi-o muere,
Şi mă'nvaţă a face rele.
Rău mă tem de tisturele, 1)
Că m'or bate 'ntre nuele,
Nu m'or bate cum să bate.
Fără cu sbiciu pe spate,
Unde-l carnea cu păcat.
Şi m'or bate 'n jos pe şele,
Unde-l carnea cu greşele.

16. Insura-m-aş insura,
Tare proastă n'aş lua.
Nici frumoasă nu-mi place,
Că prea mulţi şogori 2) imi face.
Ori în cotro mă pornesc,
Cu şogarii mă 'ntîlnesc.

17. De aicea pînă 'n Beclean 3),
Semănat-am măgeran:
Măgeran de cel albuş,
Să pul până la drăguş.
Drăguşu mi-o fost călauă,
Ş-o pus imparatu pană,
Pană şi lobodă,
Nu-i lumea slobodă.

18. Frunză verde de bujor.
Nici la toamnă nu mă 'nsor,

1). Tisturele, oşiori.

2). Şogar, cumnat

3). Un oraşel românesc între Bistriţa şi Dej, cu vr'o 8000 locuitori. Aici este moşia Betlenoştilor, locul odăii principi al Transilvaniei. Betlenoştii sînt de vîrstă românească, astăzi însă magarizaţi. Actualmintre nu membru al familiei: Andrei Betlon, este ministru magiar, care are de soţie o romîncă, fiica unui Mocioni din Ungaria.

Ci râmîl vițal minzat.
P'ingă cel ce s-o 'nsurat.
Că 'nsurații aũ femeî,
Nu m'or lăsa ei să plei.

19. Frunză verde de cefină,
Sufă vîntu și-o clatină,
Din vîrf plină în rădăcină.
Nu-l de vina crenguțel,
Ca-l de vina mălcuțel,
Că nu mă lasă-a iubi,
Cu cine m-aș potrivi,
Nu mă lasă să trăesc,
Cu cine mă potrivesc.

20. Sîmbăta, Duminica,
Trec volnicii Dunărea,
Cu papucii trăpotind,
Cu săbiile zurăind,
Și pîrinții blăstămînd,
De ce l-o făcut frumoși,
De s la tisturi lăcomoși.

21. Haidații feciori la cătane,
Să mincăm pită și carne.
Haidații feciori la bîrbuoc,
Să mincăm carne de junc.
Ba cu-i voea să trăiască.
Pue osu să muncească,
Pita noastră u'o postească.

Adunate în Năsăud (Transilvania).

I. MOISILU.

Omul fără noroc

Pe cînd Dumnezeu umbla cu sfîntul Petru pe pămînt, s-au întîlnit cu un om la care găzduise ei în mai multe rînduri. Acel om era un om fără noroc, aceasta o știa Dumnezeu, ca un a-tot știutor ce este. Dumnezeu zise către sfîntul Petru: „Petre! vezi pe acel om?” — «Văz, Doamne, zise tovarășul său, acesta este omul care ne-a primit în mai multe rînduri în casa sa.» — «Așa este, zise Dumnezeu; el este un om fără noroc.» — „Cum, Doamne? zise atunci Petru; Tu știi aceasta și nu voești să-i ajuți, și el de atîte ori a făcut bine cu noi, primindu-ne în casa sa. Oare nu ar fi bine ca să-i dai o pungă cu bani? Bine, zise atunci Dumnezeu tovarășului său, însă el tot nu va vedea ca să o ea. Așa să și întîmplă. Dumnezeu trecînd peste pod, puse la mijlocul podului o pungă plină cu bani, pentru ca trecînd omul pe acolo să o ea. Dar ce să vezi? Omul fără noroc, tot fără noroc; cînd intră pe pod, care era cam strîmt, închide ochii pentru ca să cerce dacă poate trece podul cu ochii închiși, și ast-fel trecu pe lîngă pungă fără a o vedea.

Nichita Spîrlea

Avrig (Transilvania)

DOINE POPULARE

Din țara Oltului, în Transilvania

1. Când vii, badeo, pe la noi
Pune clopote la hoi
Și mi-l leagă, badeo, leagă
Cu șinoare de mătasă
Să te-aud din șezătoare.

2. De-ar fi mindruța la cruce
De trei ori pe zi m'aș duce;
Dară mindra-l mai departe
Nu pot merge fără carte.
Carte mindrii nu-i pot face
Că notarul nostru zace;
Cu birău-s mănios
Imi face cartea pe dos;
Și cu popa m-am sfădit
Imi face cartea smintit.

3. Eū mă duc mindro, azi mine,
Dorul meū la tin' rămîne,
Grijește mi-l mindro bine
Cum te am grijit eū pe tine
Și mi-l leagă mindro, leagă
În coru de năframă neagră,
Și mi-l leagă mindro leagă
Și im-l trimite pe apă.
De cum-va s'ar cufunda
Nu-mi mai trage nădejdea;
De s'ar opri după peatră,
În trei ani mă tot așteaptă,
În trei ani și jumătate
Că te-am iubit cu dreptate.

Culese de Nichita Spîrlea

Avrig, 20 Decembre 1893.

CÎNTECE

275. Foaie verde de mestec, C'aista pahar l-oîŭ bea.
Gheorghieş, fecior de grec, Bata-l Dumnezeŭ pahar
A avut case pe temelii Că tare-l acru şi amar.

— x —

Ş'o rămas în sărăcii,
Umblind prin cele pustii
Cu nevasta 'n negustorii.
Pe dînsa 'n tirg c'o ducea,
Turcii l-o prins a 'ntreba:
—De vînzare-î nevasta?
—De vînzare-l, săleaca!
—Da ce cei, bre, pe dînsa?
—O sută şi mai ceva.
Turcii-o prins a număra,
O sută şi mai ceva.
Ea o prins a suspina.
Cum o vinde pe dînsa.
Par-că nu-l a fost soŭiea,
Şi o prins a cuvînta:

—Foaie verde măr bătut,
N'am gîndit, n'am socolit,
C'a avea doru sîrşit
Şi dragostele urit!
N'am gîndit în vremea mea

276.—Foaie verde matostat
Spune liŭo-adevărât,
Cit am fost eŭ concentrat,
Cîŭi băeŭi te-o sărutat?
—Unu 'nalt şi sprincenat
Cu trei semne de vîrsat,
Nu-l de-aici, că-l din alt sat,
Ardă-l focu blăstămat,
La inimă m-o secat.
Săracu barbatu meŭ,
El munceşte şi eŭ beŭ;
Atîtea cîomege ieŭ.
Mai hărbate blăstămate,
Moae fringhia şi mă bale,
Că, zeŭ, aşa mi se cade:
Că de cînd nu m-ai bătut
Mare curvă m-am făcut,
Să mă fi bătut intăiŭ,
Aveai gazdă şi copil.

Culeso de C. TEODORESCU.

(Din judeŭul Suceava)

277. Frunzuliică de matasă Eŭ cu ochil la nevastă,
Pornil cu plugu d'acasă, Plugu mî-o eŭit din brazdă,
Mă suil în deal pe coastă, Eŭ cu ochil după ea
Ca să-mi trag şi eu o brazdă; Plugu din brazdă eŭia;
Scoase dracu o nevastă; Eŭ cu ochil după dînsa
Cînd pornil şi eŭ o brazdă Mi s-o rupt plazu şi birsa.

Legea voastră de femei,
Pentru voi am dat cincî lei,
Plugușorul mi-l stricăi.

—Frunză verde pipigîoi
Vină badeo joî la noi
Că tu ai vre-o patru boi,
Și diu patru vinde-om doi
Ș'om toemi plugu-amindoi
Și va ū halal de noi.

— x —

279. Frunză verde trei nuele
Tot mă cere, măcă, cere,
Tot mă cere uu cojocar;
După cojocari n'oiți mere
Că pină ce trage o pele
Staū cu ochii țintă la stele.

Tot mă cere măică cere
Si mă cere-un dascalăș;
După dascalăș n'oiu mere
Că mă ține cu pomene,

Cu covrigi

De la calici,

Și colaci

De la saraci.

Tot mă cere măcă, cere
Tot mă cere-un plugaraș;
După plugaraș oiū mere.

{Dorna. Suceava}

Ziua hăi! și uoapte hăi!
Cu punga plină de lei
Cum le place la femei.

— x —

280. Frunză verde peliniță
Cind tocam la clopotniță
Eșii sara 'n cei luncuță,
Mă 'utilniî e'o copiliță
Tinără ca o mlădiță;

Eu am ris și ea n'o ris
Foc la inimă mi-o pus.

A casă dacă m-am dus,
Măicuța masă mi-o pus,
Ș'am imbucal de două ori
Ș'am oștal de nouă ori.

—Dragul măicăi ce oftezi.

Ș'a minca nu mai cutezi?

Dragul măiceî nu oșta

Că măica te-a insura;

Satu-i mare, fele-s multe

Și mai mari și mai mărunte

Ți-i alege. c'ai de unde?

—Of, of, of! măică măicuța,

Ceru-i mare, stele-s multe

Și mai mari, și mai mărunte,

Dara luna-i numai una

Și lumineă toată lumea.

Culese de V. Pienescu.

282.

281. Noi am fost doi puî iubiți,
Ca doi zarzari înfloriți,
La izvoare răsădiți;

Isvoarele au sacal,

Zarzaril că s-au uscat,

Noi de iubit ne-am lasat.

Lungu-i drumul prin pădure,
Dar mai lung pe ceea lume,
Cine moare nu mai vine.

Cărarușa peste sat,

Și la noi cîniî nu bat.

Făcul gardu la grădină,

Nici de pari, nici de nuele,
Numai de cuvinte rele.

— x —

283. Foae verde de cicoare,
Cită lume-i pe sub soare,
Nu-l ca crișma 'nșelătoare.
Leși boii injugălei,
Și mergi în crâșmă să bei.
Cat la lună. luna-i sus,
Cat la jug, boii s-o dus;
Daū cu fuga după ei,
Pincu mă strigă 'napoi.

— x —

284. Cine are-un dor pe vale,
Știe luna cînd răsare.
Cine are un dor pe luncă,
Știe luna cît se urcă.
Cine are dor pe șes,
Știe luna cît a mers.
Cine are dor pe lume,
Știe luna cînd apune.

— x —

285 Frunză verde trei crastoane,
Cît îl deluțu de mare,
Cînd ar fi de fața ta,
Mări albă m-aș purta,
Albă ca și lebada.
Rumână ca călina,
De țî-aș strica inima,
Să te 'nsori de nouă ori
Și să faci nouă feciori.
Să te 'nsori numai odată
Și să faci numai o fată,
Să-ți fie amarezată.

— x —

(Dolhasca, Suceava)

286. Cînd eram la mama fată,
Mincam turtă coaptă 'n vatră
Și-o rădeam pe răsătoare,
Fața mea era ca floare;
Dar de cînd m-am măritat,
Minine turtă ca huma,
Fața mea e ca spuma.
La mama purtam rochișă,
La barbat n'am nici catrinșă.
La mama purtam castan,
La barbat n'am nici suman.
Frumos amoraș m'am prins
Și nu l-am prins într'adins.

Ci l-am prins într'o cercare:
De-a avea o fire bună,
Eu l-oiū mai ține vr'o lună.

— x —

287. Frunzulița earbă neagră,
Tata. mama tot mă 'ntreabă.
Care muncă mi-i mai dragă?
Munca cea de vitejie,
Pistoale de vînăție
Și cal bun de călărie.
Geaba mijlocul îmi string
Dacă n'am arme să 'nceing
Și cal bun să mi-l înching.
Voinicelul fără cal,
E ca peștele pe mal
Și ca mărul lingă drum,
N'are pace nici de cum.
Dar voinicul înarmat
Și pe un șoim încălecat,
Dragălaș e și frumos.
Ca luceafăr luminos.

Culese de T. C. IONESCU

288. Frunză verde garofiță,
Ce te-ai suparat pulcută?
—M-am suparat pe barbat,
Vine de la crișmă bat
Și mă ia la cercetat
Ca să-l spulă de-amurizat.
Să mă pue pe-un cărbune
Amorașul nu l-oiu spune;
Să mă pue pe-o frigare
Amorașul spusă n'are.

—Frunză verde trei zmincele
Uite curva de muere
Cum să ia pe hătorele
Și strînge la buruene
Și le fierbe 'n trei ulcele.

Buruene otrăvite
Pentru Ghițișor gătite;
Ghițișor cind o gustat.
De la ușă pină la pat
De trei ori o leșinat.
Atunci Ghiță o strigat:
Așterne maică crivatu
Că curvile m-o mîncatu.

— x —

289. Frunză verde merișor
M-am iubit cu-un domnișor:
M-am iubit de mare frică
Maică mea nu știa nimică.
Vecina-i dușmancă mare;
Ea pe atîta mi s-o pus
Cu domnișorul m-o prins
Măicuței mele m-o spus.
Măicuța, ca maicele,
M-o spus frățiorului;
Frățioru-i ca un frate:
M-o luat de minuță

Și m-o dus in pivniță;
La pivniță-o pus ușuță,
Pe ușuță-o pus lacată
De asupra stîncă de peatră.
Mă uităi pe-o ferestuică,
Văzuî soare strălucind
Fete su flecăi șăzînd.
Numai puțul meu plîngînd.
Taci puțule, nu mai plînge
C-a da D-zeu ș-a da
Ș-a da ploae și cu vînt
Ș-a da stîncă la pămînt,
Și ferele-or rugini
Eu de aici că voiu eși,
Tot amîndoi vom trăi.

— x —

290. Frunză verde ș'un zamciu,
Spune-mi dragă cînd să vii
Său de vreme saū tărziu?
—Nu veni, biță, de vreme
Că dușmanii tae lemne,
Dușmancele strîng ciurcele;
Viia biță, tîrzior
C'atunci toți dușmanii dorm,
Dușmancele pic de somn.—
Frunză verde floare-albastră
Biță, de dragostea noastră
S-o ivit un pom in coastă.
Ș-o dat D-zeu un vînt
Ș-o dat floarea pe pămînt
Și pomul s-o vestejit.
Tu pe mine m-ai urit.
Frunză verde lemn de fag
Iubește-mă dacă-ți plac,
Dacă nu, sila nu-ți cad.
Frunză verde mărăciune,

Iubeşte-mă. dacă-ţi vine,

Da nu-ţi bate joc de mine.

Comunicate de D-l. G. GURANESCU.

(Din Orloş), Suceava)

291. Foaie verde sălcioară
Mi-a venit o veste-asăară
Că mi-i puica bolnăvicioară;
Da eu cînd am auzit
Am căzut ş'am ameţit,
Am oftat, şi am picat
Şi m-am razamat de-un gard,
Cum îl omu suparat.
Ce eşti puică bolnăvioară?
Ia te'ndreaptă şi te scoală
Că ți-am adus leacurile,
Leacuri buruenele
Să le pui noaptea la stele,
Ziua să le pui la soare
Doară te-oiu vede'n picioare.

292. Foiliță de-alior
Am avut un puşor
Şi s-o dus şi m-o lasat;
Nu ştiu pe-a cui mină a'ntrat.
Pentru tine puşor,
Nici noaptea nu pot sa dorm;
Cînd adorm noaptea mai bine
Visez puşul lingă mine;
Mă trezesc şi nu-l g sesc.
Cu doru mă vinjolescă
Cu jelea mă prăpădesc.

293. Foiliță ş'o lălea
Ține doamne ce-i ținea,
Ține doamne puica mea
Pînă ce sînt eu cu ea.

Dacă oiū lăsa-o eu
Tot n'o bate Doamne rău,
Făr' numai cu dorul meu.
De-i umbla Doamne-a o bate
N'o bate cu alte fapte,
Numai cu străinatate;
Nu bate Doamne pe mine
Tot cum m'ai bătut pe nîme
De umblu prin țări străine
Foaie verde trei masline
Te duci puică de la mine
Ie-ți și doru meu cu tine,
C'al meu dor te răcorește
Nu c'al tău ce te pîrleşte.
—Eu am bade-a praşni,
Doru nu mi-l pot pazi:
Eu am badea adua,
Doru meu nu-l tot cerca;
C'al meu dor li dezmerdal
S'aşteaptă'n brațe purtat,
Ş'a meu dor li mādărit
S'aşteaptă la sin adormit.

294 Foaie verde măr agud
De trei zile, zic, mă duc,
Nici nu beu, nici nu mîininc.
Mă usuc ca frunza'n uuc
ca iarba de pe surduc —
Foaie verde alunică
Mă vād slabă, de nimică,
Mă usuc ca iarba n slincă
Ce nu minică nimică. —

Foae verde de alunuță
 Nicî o poamă nu-î dulcuță
 Ca mila de la mămuță,
 Și mila de la surori
 Ca mirosna cea de flori,
 Da-s departe, pot să mor.
 Am surori, și-s măritate
 Și de mine-s deparlate.
 Imprăștiete prin sate
 De gloată-s inconjurate
 Nu pot veni și-a mă scoate.

295. Foae verde lem de nuc
 Mai văzut-ați, mai văzut
 Gard înalt fără zaplaz
 Pui frumos fără nacaz?
 Mai văzut ați, mai văzut
 Gard înalt fără propele
 Om frumos fără greșele?

296. Foae verde ș'un hurmuz
 Știi puicușă ce ț-am spus:
 Cînd oîu veni eu la tine
 Să nu mai găseșc pe nime,
 Să te găseșc singurea
 Cîntînd ea o pasărea!

297. Foiliță ș'un burmaz
 Tot te-ai dus, bădiță, dus
 Pe valea Bistriței în sus;
 Tot t-ai dus ca să găsești
 Posta ta sa-ți împlinești:
 Două vaci cu coarne largi
 Copilele ce ți-s dragi.
 Două oi țigăi birsane,
 Și copile nazdravane.
 Dar el cît a fi umblat

Ca mine n-o mai aflat;
 O viță blindișoară
 Ș'o nevestă bălăioară.

298. Foiliță trei masline,
 M-am dus puică de la tine
 De trei luni, și de trei zile,
 Să-mi găseșc pe alta 'n lume
 Să trăesc cu ea mai bine,
 Să-î fie milă de mine,
 Să-mi treacă doru de tine.
 Dacă puică, te-am lasat
 Tu-ai pus de m-o farmacat
 Cu trei pae de la pat,

Cu trei spițe
 Din porțiță,
 Cu trei perî de la cosiță.
 Eu m-am dus la mănăstire
 Ș'am pus mina pe psaltire
 Să cetesc două trei zile,

Să-mi treacă de dor de tine.
 Cunoc, puică, că nu-î bine,
 Pe-aista drum am plecat.
 Da eu aș zice mai bine,
 Să te faci o mănăstire.
 Să nu-mi dai drum la cetire,
 Cî sa viu tot lingă tine
 Că ce-am făcut eu nu-î biue
 Mai bine să fiu cu tine
 Să nu ne mai ridă nime.

299. Foiliță mărule
 Ie-mă'n brațe dorule
 De mă treci vadurile
 Și toate pădurile
 Peste toate ripele,
 Muntele cu florile.

De cînd trăesc cu străinii
O scăzut carnea pe mine:
Stați surori s'o cîntîrim,
Nici-o litră nu găsim,

Nici-o litră, nici o ceașcă
Că de dușmani nu-i ramasă;
Nici o ceașcă nici un dram
Că-i mincaltă de dușmani.

Culese de M. Lupescu

Din Broștoul (Suceava)

300. Foaie ș'un pelin
Și de rosmarin,
Ce moșneag bătrîn
Încinge harba cu briu.
De la tinerețe
Pînă la arse bătrînețel,
Fiu din trup că i-a născut,
Cînd i-a fost urit de șusuit
Povestea după pămînt.
Dar muma sa ce făcea?
Puțină apă încropea
Și 'n albioară mi-o punea
Și băiatul că-l scâldea,
În c-rpe albe 'l înfașa,
În albioară mi-l culca,
Cu miinele lucra.
Din picior mi-l legăna
Din guriță -l blestăma:
«Liuliū, liuliū, culcă mi-te
Pulū de șearpe sugă-mi-te;
Puiū de șearpe balaur
Cu solzi galbeni de aur».
Iar șearpele supt tabla casei era
Urechī d'albe dobindea,
Cînd muma-sa -l blestema
Și lui că 'l dăruia.
Băiatul mare că creștea
Voinic de șaisprece anīse făcea

Și lu tata-săū îl zicea:
«Daleo taică tăiculiță
Că mie mi-a venit
Vremea de căsătorit,
D'un cal bun să-mi aduci,
Care l-ai avut de tinerețe
Și la d'albe bătrînețe».
Tată-sēū cum auzia
D'un cal bun îl aducea
De înșelat, de infrinat
Cum e bun de încălecat;
Iar perina după șea
Nici nu-i lungă
Nici nu-i scurtă
Numai cu pietre scumpe țesuta
Și baeatu că mergea
Cam în valca Listrului
Listrului pustiului.
Trei zile, frate, vina
Mai nimica nu-mi prindea
Fără un puiū de turturea
Mult e inimioarea rea
Miez de noapte -l apuca
Și nimic el nu vedea,
De cit o zare de foc zărea.
Drept la dinsă că mergea,
Tocmai aproape se ducea:
Dar nu-i zare, zăū, de foc.

Şi e şearpe cu şerpoaică.
 Silea păcate să facă.
 Iar băeatul cum vedea
 Indărăt că se 'ntorcea
 In goana mare că fugea;
 Şearpele cum îl zărea
 După el că se lua
 Şi din gură îi zicea:
 -Stai voinice, stăi,
 Că mata mi te-a dăruit.
 Băiatul cum auzia
 Mina 'n stn băga
 Şi zgîrbaciū că scotea,
 Zgîrbăcel de bumbăcel
 Cu cinci litre de argint
 Cum n'am văzut de cind sînt.
 Unde murgulul că-i trase ?
 Intre şale basamace,
 Unde murgulul nu-î place.
 Tot ici: colca că-mi sărea
 Trei rinduri de loc facea.
 Socotea c-a izbutit.—
 Indărăt cînd se uita
 Vedea capul şearpelul
 La chişiţa murgulul.
 Alta murgulul îi trase
 Intre şale basamace
 Unde murgulul nu-l place;
 Sărea al doilea peste dirlog
 Şi-al treilea peste pirlog;
 Socotea c'a izbutit.
 Mai nimic n'a izbutit.
 Cînd indărăt se uita
 Vedea capul şearpelul
 Sus pe cotul murgulul.
 Dar hăctul ce făcea ?
 El zgîrbaciul că scotea

Alta murgulul trăgea
 Trei rinduri de loc fugea.
 Socotea c-a izbutit.
 Mai nimic n'a izbutit.
 In dărăt cînd se uita
 Vedea capul şearpelul
 Sus de spata murgulul.
 Atunci făcea cum putea
 Şi in cap îl lovea.
 Şearpele se necăjea
 Şi coada şi-o 'mpleticca.
 Pe murgul imvedica
 Şi băiatul jos cădea.
 Şearpele jumătate 'l imbuca
 Jumătate nu mai poate
 Tot de arme ferecate.
 Şi voinicul că şipa,
 Din gură mereu striga
 Nimeni nu-l auzea,
 De cît fecioraş de strb
 Mai marghiol de tîrg.
 Băiatul cum îl zărea
 Din gură îi grăia :
 «Sai voinice de mă scapă,
 Că ţi-olū fi frate.
 Pină la moarte.»
 Voinicul cum auzia
 Paloşul din teacă scotea
 Pe mişchiū că l trăgea
 De briū se descingea
 Şi mina c-o 'nfăşura
 Şi la şearpe năvălea,
 Făcea, frate, cum putea
 Drept in guşă, că-l scotea
 De venin îl curăţa,
 Pe cal îl punea,
 Sus la stîină îl urca,

Oile le mulgea
 Uluc cu lapte umplea
 Şi pe voinic îl băga;
 Pe loc laptele se 'nchiega.

De rane se vindeca
 Sănatos că se făcea,
 Fraşl de cruce ei se priudea
 Pe şerpi de omora.

(Spus de Itadu Cărnă, lăutar în satul Ilacu, jud. Iaşoara)

Cules de Dobre Ştefănescu

Călare pe prăjină

I.

În luna Iulie 1866 mă aflam la Birlad, la bătrîna D-na Plitos; zic 66, pentru că se afla acolo şi sora mea Zoe, care pe la finea acestei luni a murit de holera.

Noi fetele eram în salon, cînd de odată auzim zgomot pe stradă, şi uitîndu-ne, vedem o mare aglomerare de lume, ce se adunase înaintea comisiei, care era tocmai în faşa caselor D-nei Plitos. De odată auzim pe bătrîna Plitosa să strigînd: „Nu-î daşi apă, că are se crăpe. Safta şi Elena, fetele Plitosaei, Măndiţa Romaşcu, Raluca Vidraşcu, Tiuca Crăescu, soră-me şi eu alergăm pe stradă şi vedem un om călare pe o trestie. Faşa lui era abătută, s'ar fi zis că dormita; iar el era numai în cămaşă, cu izmene, desculţi şi cu capul gol. Trestia pe care călărea era lungă, şi la capătul de care o ţinea, era împodobită cu peteală, cordele şi flori. Omul tot striga „Brlă! brlă!” cum se face cînd vrei să opreşti un cal la ham; apoi „Hi! hi! la Marghioliţa din Cotul-Negru”. (Birladul are mai multe mahalale, din care una se numeşte Cotul-Negru). Fiînd oraşul mic, îndată din mulţime s-a ştiut cine este acest nostim călăreţ, şi comisariul a poruncit să se aducă pe Marghioliţa.

În adevăr a venit o femeie încă tină, care a fi fost ca de vre-o treizeci ani, şi a spus că omul calare pe prăjină, săd unar bine zis pe trestie, era harbatu! ei: că era zugrav de biserică, că s-a dus să zugrăvească o biserică în ţiru-

tul Covurluiului, și lăsind-o pe ea, nevasta lui, un an fără de veste, ea s-a hotărât a-l aduce viu sau mort pe trestie.

Ce s-a făcut cu el după aceasta, nu-mi aduc aminte; știu alit că după această declarație, noi am intrat în casă foarte emoționate, și ambii soți au fost duși în cancelaria comisiei; eu am plecat peste câteva zile la Iași; sora-me Zoe s-a dus în Basarabia; murind ea la sfârșitul lunii de holera, durerea ei m-a făcut a nu mă mai gândi la omul calare pe trestie, cind m-am întors iarăși în Birlad

(Auzit întâi de la tatăl de la D-na R. Boryslaw fostă directoarea a școlii Elena Demnă, astăzi directoarea a școlii Froebeliane din București.)

II.

Amu, eu eram la oiaia Ursului, la Popești; era pe o za de vară, și fiind că era cald, m-am dus să beau apă la niște coșuri, ce făceau fin; era o ceată de șapte inși, din tre care unul era un moșneag; și de o dată, ziua amează mare, unul din flacăi se uită în sus și striga: „ia uitați-vă oameni buni!” — Și venea sus, prin vâzdub, un flacău calare pe o prăjină, și tot striga: „apă, apă, dați-mi apă”. Și moșneagu zise: „să-l scoborim pe betul flacău, că tare ostentit trebuie să fie, și de departe trebuie să vie așa de pe sus.” Și o scos moșneagul cușitul din chimir, și o borborosit cite-va cuvinte, și o înfipt cușitul în pământ, s-o scoborit flacăul cu prăjina drept în jos, d'asupra cușitului; și o legat prăjina la o caplă de fin, pentru ca, zicea el să mână înănce betul ca o leacă de fin că tare-l ostentit și el. Și cerind el apă de haut, flacăul o vrut să-l deie, dar moșneagul o oprit ca să nu-l deie, „că crapă îndată ce a bea o-leacă de apă”. Și nu i-o dat; și l-o întrebă: „dar de departe vii, flacăule? Hei! e departe, tocmal de peste Prut” — „Și oare departe te duci?” — „Am să merg departe înca, peste altă grauiță.” Și apoi o zis moșneagul: „hai să-l dăm drumul să se ducă, că s-a hodiuit desul.” Și ear o borborosit cite-va descintece și o scos cuși-

tul din pământ; și flecăul o încălcat iar pe prăjina și s-o ridicat sus și tot mai sus, și s-o dus-

(Auzit de la D-l Bonziu Bolfos din Botoșani, căruia i-a istorisit-o Simon Ciuntu).

III.

Sint acum vr-o șizeci de ani, era cucoana Dolcuța Miroaia la Schinoasa și vede de odată pe sus un om venind calare pe prăjină; și a eșit toți feciorii și slugile și tot satul afară, să vadă ce nu văzuse oameni bătrini; dar o eșit și un moșneag, și acela cu descintic l-o scobolit jos și se zbătea peptul omului celuia, și tot apă cerea; dar el zicea se nu-i deie, că crapă pe loc. Și apoi s-o rugat omul să-l dea drumu, și moșneagul iar l-o discintat și s-o ridicat mai sus de cît gardu, de nu l ajungea picioarele în el; și s-o îndreptat în spre cimpii, și s-o dus. Și se zice că atunci cînd îl duce ibovnica care-l aduce, cu durere și cu dragoste, îl aduce pe sus, ca să nu se pălească și vatăme, ajungînd prin crengile copacilor; iar cînd îl duce cu dușmănie, îl duce încă pe jos, de se anină de crengi și se pălește de garduri, și se lovește, și zgărie tot prin ele.

(Auzit de la C-na Eufrosina Ciomac, din Botoșani).

GRIGORIE GOTLAV

DE ADUS PE IBOVNICUL

Prinde un liliac, pune-l în pământ de putrezește; apoi scoate oascele, și vei găsi o greblă și o cociorbă din ele; se greblă pe vatră și-l tot chiamă pe unul pe horn, și cu cociorba tot trage, de-l aduce; și la și o ulcică, în care bate cu o vârguță de alun, mereu tot răcnind numele lui, pînă ce ulcica începe a se învîrți singură, repede ca sfîrleaza; apoi întoarce ulcica cu gura în jos, și din ea se aude repede tot numele lui, bună oară: Petrachi, Petrachi...! pînă ce vine,

Cînd ibovnica are ciudă pe el, apoi tot rinește vatra cu lopata, ocărînd și afurîsînd, și tot împinge cu lopata, de

se ia ibovnicul și se duse pe lumea lui, peste ape și țări
de nu i se mai știe de urmă :

«Să meargă cum s-o dus surdu cu mutu,
Și roata cu iapa.»

(Auzit de la C-na Eufrozina Ciomac)

Grigorie Goilav

O samă de cuvinte

(Din munții Sucevei)

Juli—femeie cu parul peptănat îndărăpt, de i se văd
timplele și fruntea goală; v. *belenjetî*.

julfi, v. *jufi*.

juș—păr

Laș—Vasile.

lăbghi—labe.

lătăuș—un vierme de apă cam încovrigat.

latoș—lăptoc, canalul de scinduri pe care se duce apa
la moară sau la piură.

leași—1° salar; 2° o lopătică anume făcută cu care se
leșuește (se apasă, se indeasă) mămăliga.

lehăi (a) —a vorbi mult și fără rost.

lehetuit—sătul peste măsură.

leiba—om jidovetic, care vorbește ca jidanii, e fricos și
bicisnic.

letiu—mămăligă crudă, rea.

lețai— $\frac{1}{2}$ pară veche.

leurdî—usturoiul sălbatic.

limpki (a) —a minca. (Se zice numai despre cini).

ioași—gură.

haci—belea pe cap, *bacalî*.

histrî—listă.

lînești—tot solul de lînurî (mai ales de culoare)

lostucî—un pește.

Macrîni—încălată, groasă că de abia se învîrte.

mahali—greutate voluminoasă, ceva și mare ca volum
u dar și greu.

munești—un fel de *îngurzîturi* de o parte și de alta a
gurei cămeșei.

mangosîl—om cu toate rălele pe capul lui: curvar, bețiv,
tabacar (fumător de tutun). etc.

marhai—vacă mare și slabă.

matahali—ceva mare, fioros.

mazu—om puternic, zdravăn, căruia nimeni nu-l poate
face nimic.

macări—ciomag, bită.

măngălău—un lemn crestă tot pe o latură și pe care
se zolesc cămeșile.

matălnici (a)—a lucra, ori a merge a lene.

mecli—prost și moale.

mejîni—mezin, copilul cel din urmă de pe urmă.

meleatci—vacă ce fată de minzată.

mercesul (a)—a grămădi și în acelaș timp a se răpezi,
a *năsădui*, la pîntece să spargă cu coarnele, ori să rupă
cu gura.

mesteaci—rișină galbănă ca ceara și dulce care se mes-
tecă în gură. (Un excitant ca tutunul).

metehăni—prost de tot.

meșni—fabrică cu mașinării. mașină.

Milîan,

Milîana—nume proprii de oameni.

migli—grămadă, movilă.

mîlcid—(un lemn) plin de apă, și care începe a putrezi.

mîlcigai. v. *mîlcid*.

mîne (a)—a dormi, a fi primit în gazdă (Prez *min*, *mîi*, *mîne*; particip. *mas*).

mîrcid a. *mîlcid* și *mîlcigaîn*.

mîtițâl—mititel.

mîlac—mîel slab.

mîlacî—copturi, materii albicioase dintr'un corp în descompunere.

mîeșnitî—lapte cu tocmagi, ori lapte îngroșat cu făină.

mîne—mîelujă, mîa (fem. cuvintului *mîel*).

mîneaî și

mîneaîi v. *mnè*.

mînedzuri,—lina cea mai bună din *canuri* ce se boește și se bate în catrințe.

mînhoho—cal (de la modul calului de a rincheza).

mînjolci—mîjoarca (un joc de ale copiilor).

mînioarci—femeea slabă care abia vorbește.

mîtorcăi (a) —a vorbi slab de tot, abia se aude

moandi—(femei) moale și cara prostuță.

mocnit—zăcut, învechit, închis, înădușit.

modai v. *bedai*.

modoroî—om tăcut, morocănos.

mogîlteatî, v. *matahalî*.

moglan—tot un fel de *modoroîu*.

mogorogi—om ce abea vorbește.

mogorogi (a)—a vorbi încet, a lene.

mohurțali—ceea ce rămîne din flori după ce se ferb pentru a se face ouă roșii.

molfăit—modul de a minca al celor fără de dinți și fără de măsele, sau cu ele slabe de tot. De la verbul: *a molfăi*.

BIBLIOGRAFIE

I. G. Bibicescu *Poezii Populare din Transilvania*; 1893, București. Un frumos volum de LXIX și 511 pagine.

Gustav Weigand. *Die Aromunen*, Ethnografisch-philologisch-historische Untersuchungen, über das Volk der sogenannten Makedo-Romanen oder Zinzaren. Vol. II, Leipzig, Johann Ambrosius Barth, 1894.

D. Weigand, care cunoaște așa de bine pe românii din Macedonia, numiți de ei însăși *Armini*, *arămini* sau *arămen*, ni dă, în acest al doilea volum, parte din literatura lor populară. — Asupra acestui volum vom face o dare de samă amărunțită.

Dr. Gustav Weigand. *Erster Jahresbericht* des Instituts für rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig. În această dară de samă, se arată activitatea seminarului sub conducerea D-lui Weigand. — Elevii s-au servit în cursul anului, de *Chrestomatia* D-lui Dr. Gaster și de *Șezătoarea* noastră, pentru studiul limbii române.

Gaetano Amalfi. *Di alcuni versi popolari ricordati da Suetonio*. — Trani, 1893.
